

A person wearing a traditional Romanian folk costume, including a white shirt, a red vest, and a large silver brooch (fibula) on their chest. They are playing a Săuna (santa) zambon, a traditional wooden stringed instrument. The background is a solid dark red color. There are decorative elements: a red wavy line on the left, a cluster of yellow flowers on the right, and yellow brushstrokes at the bottom. The title is written in large white letters over the image.

Suntažu džiesmu grāmata

1232.

16/7

72531. Smagi liecā tū

No drā panta:

Saturs

Ievads	3
Suntaži senāk un mūsdienās	4
“Saules” stāsts	7
Suntažu tautasdziesmu teicēji	9
Bērnība	11
Vedības	16
Bedības	26
Sadzīve	32

Ievads

Suntažos vienmēr ir dziedāts. Dziedāja, kad prieks un kad bēdas, un reizēm – nu labi, diezgan bieži – dziedāja arī daudzajos Ērgļu ceļa krogos. Tā tas te ir bijis kopš seniem laikiem.

Pirms vairāk nekā simt gadiem pa mūsu pusi staigāja Emīlis Melngailis. Viņš klausījās vietējos dziedātājus, pierakstīja dzirdēto un gribētos ticēt, ka priecājās, cik gan daudz melodiju var būt vienā mazā pagastā!

Arī mēs, folkloras kopa "Saule", turpinām šo pašu ceļu. Mēs dziedam, muzicējam, reizēm dancojam, bet galvenais – satiekamies un smejamies. Jo dziesma jau nav tikai sen pierakstītas notis, tā joprojām ir iemesls ikdienas kopā sanākšanai.

Viena no senajām Suntažu dziesmām saka:

“ Čīči, zīlīte,
Kur tavi bērni,
Augstā kalnā
Stumbena galā.

Kas viņus šūpos,
Kas viņus auklēs,
Vējmāte šūpos,
Vējmāte auklēs. ”

Un tā patiešām ir.

Mēs visi kopā esam kā putna bērni, ko dziesma joprojām šūpo un auklē.

Šī digitālā dziesmu grāmata ir kā mazs logs uz to, kā mēs Suntažos esam dzīvojuši un kā dzīvojam tagad. Ja kāda dziesma liek pasmaidīt vai dziedāt līdzī – tad viss ir izdevies. Jo, kamēr Suntažos dzied, tikmēr tradīcija ir dzīva.

Folkloras kopas "Saule" dziedātāji
Suntažos, 2025. gadā

Suntaži

senāk un mūsdienās

Senākie iedzīvotāji un nosaukuma izcelsme

Senākie Vidzemes iedzīvotāji, kuru piederība pie kādas tautas ir zināma, bija lībieši.

Lībieši ir viena no senākajām Baltijas jūras somugru tautām, kas dzīvoja gar jūras piekrasti un lielāko daļu Rīgas jūras līča apkārtnes. Vidzemē viņi apdzīvoja teritorijas gar Gauju, Daugavu un to pietekām.

Suntaži pirmoreiz minēti Indriķa hronikā ap 1200. gadu, kad šajā apvidū dzīvoja lībieši. Par Suntažiem kā apdzīvotu vietu sāk rakstīt 13. gadsimtā. Indriķis savā hronikā piemin 1223. gadu, kad Suntažos uzcelta vācu bīskapa pils, un pirmajā koka baznīcā noturēts dievkalpojums.

Suntažu apkārtnē sastopami vairāki lībiešu pilskalni – liecības par viņu dzīvi vēl pirms 1223. gada. Viens no tiem ir Ķoderu pilskalns jeb "Lielā vīra gulta", kur, iespējams, atradusies sena latviešu

pilsēta. Arheoloģiskie atradumi, īpaši keramika, liecina, ka šī teritorija bijusi apdzīvota jau 1100.–500. g. p.m.ē.

Lībiešu kultūra un valoda ir devusi nozīmīgu ieguldījumu Latvijas vēsturē, un daudzi vietvārdi, tostarp Suntaži, saistīti tieši ar lībiešu valodas mantojumu. Vācieši šo vietu ap bīskapa pili sauca par Suncel (precīzs tā laika nosaukums nav zināms, 13. gadsimtā atrastie pieraksti sākas ar sakni Sun..., piemēram, Sundesel, Suntzel u.c.), bet lībieši savā izrunā sāka lietot nosaukumu Suntaži.

Par Suntažu vārda izcelsmi stāsta teika: "Suntažu vārds cēlies no tiem laikiem, kad Rīga sākusi būvēties. Tad zemnieki Rīgas celšanai no Suntažu mežiem veduši sūnas un tās. No šo divu vārdu savienojuma radies Suntaži."

Suntaži vēstures gaitā

Suntažiem, sākot ar 14. gadsimtu, bija savi viduslaiki. Pāri šai vietai gājušas zviedru, krievu (vairākkārt) un vācu armijas (vismaz divas reizes).

Kari izpostīja mājas, nīcināja cilvēkus un saimniecības. 16. gadsimtā mēris izdzēsa tik daudz dzīvību, ka cilvēkus varēja sastapt tikai ik pēc 50 kilometriem.

Neraugoties uz šīm grūtībām, Suntaži atjaunojās. Cilvēki atgriezās, atjaunoja mājas un saglabāja vietējās tradīcijas, dziesmas un stāstus.

Folkloras mantojums un kultūras dzīve

Suntaži izsenis ir bijuši vieta, kur dzīva dziedāšanas, deju un amatniecības tradīcija. Folkloras kopa "Saule" lepojas ar arheoloģiskajiem tērpiem un trim etnogrāfisko bruņu komplektiem.

Suntažu apkārtnē, īpaši uz Ērgļu ceļa, agrāk atradās vairāki krogi – nozīmīgas satikšanās vietas ceļiniekiem, zemniekiem un amatniekiem. Krogos

ne tikai ēda un atpūtās, bet arī dziedāja, stāstīja stāstus un dalījās jaunākajās ziņās. Tie bija vietējās sabiedrības centri, kur saglabājās un dzīvoja tautasdziesmu tradīcija. Daudzas no tām 20. gadsimta pierakstīja Emīlis Melngailis, piemēram, no Boļu mājas teicējas Annas Bremšmites vien 13 dziesmas.

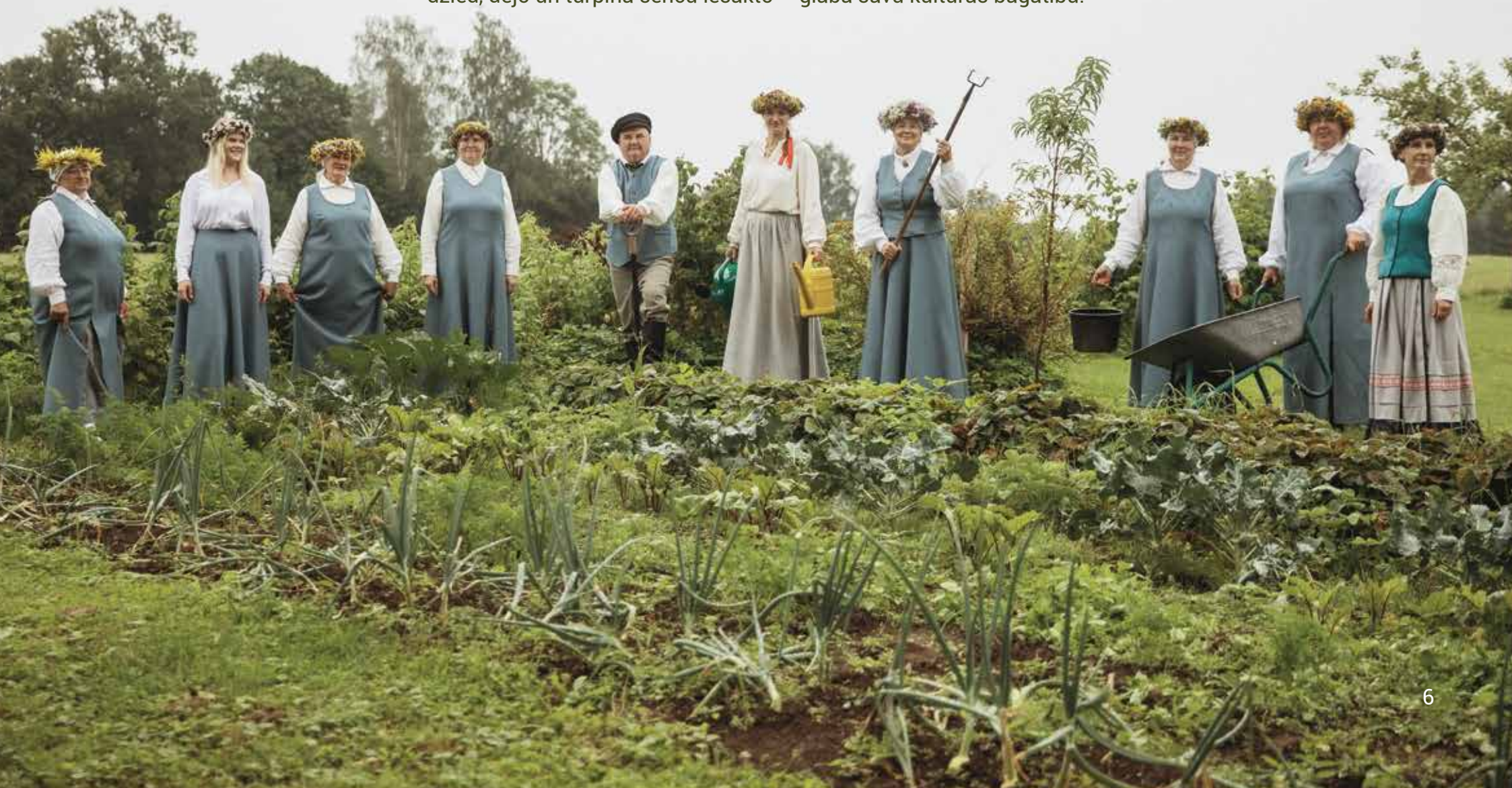
Suntažu apkārtnē teiktās dziesmas "Saule" ar lepnumu pakāpeniski iekļāvusi savā repertuārā. Pirmoreiz 14 melodijas tika apkopotas "Suntažu dziesmu kladē", lai izdziedātu un izspēlētu 2023. gada 1. aprīlī Suntažu pilī "Saules" 10 gadu jubilejas koncertā.

Suntažu

tautasdziesmas šodien

2025. gadā ir tapis 28 Suntažu tautas dziesmu digitālais izdevums, kas papildināts ar jaunām dziesmām un pieejams ikvienam, kurš vēlas apgūt un iedzīvināt Suntažu folkloras mantojumu. Tā ir liecība tam, ka, neskatoties uz laika gaitā piedzīvotajām grūtībām, Suntažos joprojām dzīvo cilvēki, kas dzied, dejo un turpina senču iesākto – glabā savu kultūras bagātību.

“Saules” stāsts

Suntaži vienmēr ir bijuši bagāti ar tautasdziesmām. Jau 19. gadsimtā Emīlis Melngailis gāja no mājas uz māju, klausījās vietējos dziedātājus un pierakstīja melodijas, kas citādi varētu būt zudušas. Folkloras kopā “Saule”, kura radās 2013. gada vasarā, pateicoties Dzidras Sproģes un Aigas Jermakas ierosmei, pakāpeniski šīs tautas dziesmas iedzīvina savā repertuārā. Pirmie desmit dziedātāji devās ceļā ar mērķi – saglabāt Suntažu bagāto mantojumu.

Pirmā vadītāja Anda Ābele ienesa kopā senās prasmes: kokles un stabules spēli, jostu celošanu, rotu gatavošanu un arheoloģisko tērpu valkāšanas tradīcijas. Dziedot un muzicējot, tika sekots lībiešu pēdām Suntažu apkārtnē un godinātas latviešu gadskārtu svētku tradīcijas. Šajā laikā “Saules” dziesmu pūrā ienāca pirmās Suntažu tautas dziesmas. Savukārt, kokle skanēja tik maigi un spēkpilni, ka tās spēles prasme stabili iedzīvojusies kopā.

2016. gadā kopas vadību pārņēma Liene Brence (Igaune), kas “Sauli” bagātināja ar vijoles skaņām un turpināja attīstīt dalībnieku koklēšanu un dziedāšanu. Lienes lielākais ieguldījums bija Emīļa Melngaiļa pierakstīto Suntažu un tuvējās apkārtnē teikto dziesmu meklējumi un nodošana folkloras kopai. Drīz “Saule” šīs dziesmas jau dziedāja Dziesmu un deju svētkos Vērmaņdārzā.

Kopš 2018. gada folkloras kopu vada Līga Broduža, kura ir arī danču muzikante. Viņa paplašināja "Saules" skanējumu ar dažādiem instrumentiem – akordeonu, dūdām, ģitāru un cītaru. Repertuārs kļuva dažādāks un dzīvāks, "Saule" sāka muzicēt arī kā kapella. Dziedātāji sāka mācīties dziesmas no galvas, muzicēt viens pie otra mājās, svinēt Jāņus, Ziemassvētkus un Lieldienas ar dziesmām un rituāliem Suntažu Mīlestības salīnā vai tuvējās lauku sētās. Dziesmas vairs nebija tikai koncertiem – tās lēnām kļuvušas par dzīvesveidu.

2023. gadā "Saule" svinēja savu desmitgadi, Suntažu pilī izdziedot 15 Melngaiļa pierakstītās Suntažu dziesmas, kas tika apkopotas šim notikuma par godu īpaši veidotā "Suntažu dziesmu kladē". Šī materiāla tapšana ir visas kopas kopdarbs, par ko tika saņemts godpilnais Ogres novada "Gada balva kultūrā 2023" apbalvojums.

Šodien folkloras kopa "Saule" ir Suntažu tradicionālās kultūras sirds – dziesmas skan koncertos, svētkos un draugu pulkā.

Jaunā, digitālā dziesmu grāmata, lai ir dzīvs apliecinājums tam, ka Suntažu tautasdziesmas ne tikai saglabājas nākošajā paaudzē, bet arī atdzimst ar jaunu spēku. Ar smaidu, ar prieku un ar milzu lepnumu!

Suntažu tautasdziesmu teicēji

Tautasdziesmu teicēju vārdi meklēti Latvijas Valsts vēstures arhīva digitālajos materiālos – Suntažu draudzes grāmatās. Diemžēl ziņas par Suntažu latviešu luterāņu draudzi nav pilnīgas: pieejamas draudzes grāmatas no 1834. līdz 1837. gadam, no 1840. līdz 1848., no 1851. līdz 1856. gadam, tad seko garš pārtraukums – trūkst ierakstu no 1857. līdz 1870. gadam. Uzskaites dati atkal atsākas no 1871. līdz 1911. gadam, taču 1903. gada ierakstu nav. Tāpēc daudzas nepieciešamās ziņas nav saglabājušās.

Atrastie ieraksti

J

Jānis Jirgens (1871)

Latvijas Valsts vēstures arhīvs, 235. fonds, 4. apraksts, 2437. lieta, 1871. gads, 8. lpp.

Dzimušo un kristīto sarakstā ar Nr. 47 minēts Jānis Jürgens, dzimis 1871. gada 11. maijā (pēc vecā stila) Vatrānes "Naglās". Tēvs – Kārlis, māte – Līze, dzimusi Lasmanis.

T

Trūte Šveicere (dz. Lācītis, 1844)

1841. gada dzimušo sarakstā viņas vārds nav atrodams, taču ziņas iegūtas, pētot viņas dēlu piedzimšanas ierakstus.

Pateicoties mātes meitas uzvārdam, izdevās atrast viņas dzimšanas ierakstu: Trūte Lācītis, dzimusi 1844. gada 22. janvārī (pēc vecā stila) Zavodā (Kastrānē). Tēvs – Bērtulis Lācītis, māte – Jūle (LVVA 235. fonds, 4. apraksts, 2418. lieta, Suntažu draudze, 1844. gads, dzimušo un kristīto saraksts, 2. lpp.).

E

Elizabetes Jansones

vārds, iespējams, saistāms ar Mālpils draudzi. 1907. gada dzimušo sarakstā viņa minēta kā krustmāte Zentai Jansonei, kuras vecāki – Mārtiņš Jansons un Emīlija, dzimusi Kauliņš, dzīvojuši Sidgundas muižā (LVVA 235. fonds, 15. apraksts, 421. lieta, 9. lpp.). Iespējams, tieši mālpilieši ir aprakstījuši savu tautasdziesmu teicēju Elizabeti Jansoni.

A

Anna Bremšmite (Brennšmite) no Boķu mājām (dzimusi ap 1844) Šajā gadā Suntažu draudzes grāmatās nav atrodama neviena ar šādu uzvārdu – gan ir vairākas Annas, taču, iespējams, uzvārds mainīts pēc laulībām. Tiek minēts, ka 60. gadu draudzes grāmatas diemžēl nav saglabājušās.

Annas Brennšmites vārds parādās Kastrānes "Kruspuri" dokumentos: 1897. gadā kristīts Kārlis Berennšmits, kur krustmāte ir Anne Brennšmite, neprecēta (LVVA 235. fonds, 12. apraksts, 698. lieta, 1897. gads, 11. lpp.). Nav pilnīgas pārliecības, ka tā ir tieši E. Melngaiļa minētā tautasdziesmu teicēja, jo saikne ar Boķu mājām dokumentos neparādās.

Interesanti, ka 1884. gada 20. maijā precējušies zaldāts Jēkabs Brennšmits un Anne Bloms. Pēc laulībām sieva kļuvusi par Anne Brennšmiti; 1885. gadā viņiem piedzimis dēls Jānis, un ģimene dzīvojusi "Ģērķos" (6. lpp.). Rakstos ir vairākas Annas ar šādu uzvārdu, taču ne no "Boķiem" un ne 1844. gadā dzimušas.

L

Liene Vizule (Vizule, 1858)

Lienes Vizules vārds no Suntažiem atrodams 1875. gada iesvētāmo sarakstā (Konformierte), ieraksts Nr. 22. Norādīts, ka viņa iesvētīta 1875. gadā, piederīga pareizticīgajiem, dzimusi 1858. gadā (nevis 1850. gadā), tēvs – Jānis, māte – Liene. (LVVA 235. fonds, 4. apraksts, 2441. lieta, 1875. gads, 20. lpp.)

Šajā sakarā jāmin Māras Vīksnas atziņa no raksta "Folkloristi Mālpilī" (Kultūrvēstures avoti un Mālpils novads, 2016, 221. lpp.):

"Melngailim bija ļoti raksturīgi minēt savām teicējām vairākus un dažādus dzimšanas gadus, pat arī vārdus. Piemēram, Amāliju viņš dažkārt nodēvē par Amali."

Dzintra Paegle,
Rīgā, 2025. gada 20. jūnijā

A photograph of two women in traditional Latvian folk costumes (Bērņība) playing a game in a grassy field. The woman on the left is holding a ball of grey yarn, while the woman on the right is reaching out with her hands to catch a ball of brown yarn that is suspended in the air. The background consists of dense green foliage. The text "Bērņība" is overlaid in the center of the image.

Bērņība

Čīči, zīlīte

628.

Elizabete Jansons, trūkst datu. Pierakstīts 2.07.1932., Suntažos.

1. Čī - čī zī - lī - te, kur ta - vi bēr - ni? Čī - čī zī - lī - te, kur ta - vi bēr - ni?
2. Aug - stā kal - nā - i stum - be - na ga - lā. Aug - stā kal - nā - i stum - be - na ga - lā.

Čīči, zīlīte,
Kur tavi bērni,
Augstā kalnā
Stumbena galā.

Kas viņus šūpos,
Kas viņus auklēs,
Vējmāte šūpos,
Vējmāte auklēs.

Vilkam lieli brīnumiņi

617.

Made Rabe, dzim. 1860., Suntažos. Pierakstīts 14.09.1925., Rīga, siev. nespējnieku patversmē.

1. Vil - kam lie - li brī - nu - mi - ņi lap - sai zī - da priekš - au - tiņš

2
Tra - ra ri - di - ri - di ra lap - sai zī - da priekš - au - tiņš

Vilkam lieli brīnumiņi,
Lapsai zīda priekšautiņš.

Kas Tev kaiš, jēruzagli,
Tas bij' manas memmes dots.

Kas vilkami miežus sēja,
Kas darīja alutiņu?

Ik vakaru smalki dzied
Smalku priežu siliņā.

Aijā žūžū lāča bērns

631.

Elizabete Jansons, trūkst datu. Pierakstīts 2.07.1932., Suntažos.

Ai - jā žū - žū lā - čabērns pla - ka - nā - mikā - ji - ņām. Pla - ka - nā - mikā - ji - ņām.

Aijā žūžū lāča bērns
Plakanāmi kājiņām.

Aiz kalniņa mēnestiņis

643.

Emma Šreders, dzim. 1875., Suntažos. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos

Aiz kal - ni - ņa mē - nes - ti - ņis Ai - jā žū - žū

2

Ri - pu rā - pu aiz - ri - po - ja žū - žū žū.

Aiz kalniņa mēnestiņis, aijā, žūžu,
Ripu rāpu aizripoja, žūžūžu.

1205-0

Kaut Laimiņa tāda būtu,
Kā ta mana māmuliņa,
Es mūžiņu izprasiju,
Kādu pate gribēdama.

9223-0

Ļaudis saka manu Laimi
Ūdenī noslīkušu;
Mana Laime kalniņā,
Sēd sudraba krēsliņā.

11904-3

Es pazinu to meitiņu,
Kas godīga māmiņai:
Lēni durvis virināja,
Mīļi sauca māmuliņu.

A photograph of three people standing outdoors in traditional Latvian folk costumes. On the left is an older woman wearing a brown headscarf, a brown vest over a white long-sleeved shirt, and a large round silver pendant. In the center is a man with a mustache wearing a black headscarf, a black vest over a white shirt, and a red beaded necklace. On the right is a woman wearing a white headscarf, a red vest over a white long-sleeved shirt, and a large round silver pendant. The background is a blurred green field with trees.

Vedības

Seši jauni bundzenieki

603.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

The image shows the musical notation for the song 'Seši jauni bundzenieki'. It consists of two staves. The first staff is in 2/4 time and contains the melody for the first line of the song. The second staff is also in 2/4 time and contains the melody for the second line of the song. The lyrics are written below the notes.

Se - ši jau - ni bun - dzi - nie - ki jāj pa ce - ļu bun - go - dam' Tid -

2

-ra - di - ram, Tid - ra - di - ram Jāj pa ce - ļu bun - go - dam'.

Seši jauni bundzenieki
Jāj pa ceļu bungodam'.
Visi seši sajājuši
Mana bara galiņā:

Divi saka: tā ir mana!
Otri divi: tas nav ties'!
Treši divi lec no zirga,
Apkārt mani apķērās:

Viens izvilka zelta krelles,
Otrs zelta gredzentiņ'.
Še, meitiņa, sien ap kaklu,
Mauc pirkstāi gredzentiņ'!

Ne es ņemšu, ne man vajga,
Tik jaunami skuķēnam!
Vaicās mani tēvs māmiņa:
Kur tu ņēmi, kas tev dev'?

Arājiņši tas puisītis

604.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

Arājiņši tas puisītis
Smilkšaināmi kājiņāmi
Malējiņa tā meitiņa
Apputējšu vainadziņu.

7958-0

Bāleliņi piekusuši
Siekiem rudzus mērīdami;
Es, māsiņa, nepiekusu,
Saujiņām mērīdama.

28065-10

Vaj guļoti maize nāca
Bagātāi vietīnāi?
Ik rītiņus priekš saulītes
Sviedrus slauku kumeļam.

28133-3

Sēju rudzus, sēju miežus,
Tie glaud manu maizes klaipu;
Sēju auzas vēl vairak,
Tās glaud manu kumeliņu.

Svilpo irbe eglājā

610.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

Svilpo irbe eglājā,
Svilpo puisis ecēdamis.

Ecēdamis, apardamis,
Apkārt griezu velēniņ',
Mīlēdamis, bučodamis,
Apkārt griezu tautumeit'.

25751-0

Kupla, kupla ta eglite
Līdz pašai zemitei;
Smuka mana līgaviņa
Līdz pašam vecumam!

6375-0

Še rociņa, tautu meita,
Še mans zelta gredzeniņš.
Ja tu manis neredzesi,
Valkā manu gredzeniņu.

Handwritten musical notation and lyrics at the bottom of the page:

7240 3173 7241 1. Čiči zīlīte Kur tavi bērni, Čiči
2. Augstā kalnā Stumbena galā. Augstā

3. Kas vairs supos, " " supos
4. Veimāte supos veimāte supos

1. Taisītā laivini
2. Jāhān šis variants 2. pēdējās tautas. Stānupos malā.

19

Kroga meita vietu taisa

615.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

2

Kro - ga mei - ta vie - tu tai - sa ai - cin' ma - ni klāt - gu - lē - ti

Kro - ga mei - ta vie - tu tai - sa ai - cin' ma - ni klāt - gu - lēt.

Kroga meita vietu taisa,
Aicin' mani klātgulēt,
Guli pate krogameita,
Es pie Tevis negulēšu.

22803-0

Pats dereju, pats preceju
Sev diženu līgaviņu;
Pats pārvedu sētiņā,
Pats ievedu klētiņā;
Pats krēslā sēdināju,
Pats noņēmu vainadziņu,
Pats noņēmu vainadziņu,
Pats pakāru vadziņi;
Pats vietīņu pataisiju,
Pats klāj' baltu paladziņu.

Malu, malu visu rīt'

624.

Made Rabe, dzim. 1860., Suntažos. Pierakstīts 14.09.1925., Rīga, siev. nespējnieku patversmē.

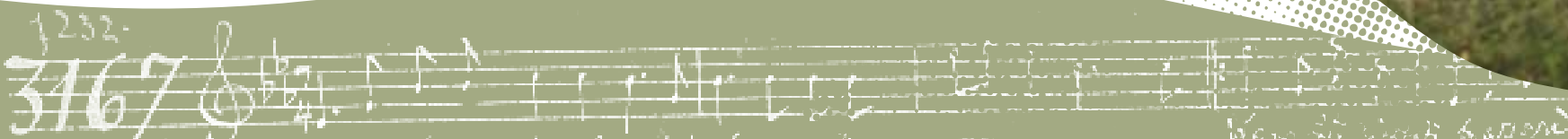
Malu, malu visu rīt',
Suņam putras nesamal',
But' suņami samalus',
But' i pate paedus'.

8114-0

Man saulite uzlūkusi
Bāleliņa maltuvē;
Cel, Dieviņ, miglas rītu,
Lai neredz izejot.

25880-1

Bāleliņi vietraudziši,
Tie vainiņas neatrada:
Ūdens dziļi aciņā,
Smagas dzirnas maltuvē.

Uz pusēmi, uz pusēmi

654.

Pēc nezināma suntažnieka uzmetuma 1932. gadā rediģējis Emīls Melngailis

Uz pusēmi, uz pusēmi,
Mana jauna līgaviņ'!
Rieksta čaulu pušu kodu,
Še pusīte, līgaviņ'.
Pus gultiņas, pus maisiņa,
Pus baltāi paladziņa

11437-3

Vaj ieviņa tā ziedēja,
Kā ziedeja ābelīte?
Vaj māsiņa tā mīleja,
Kā mīlēja tautu meita?

11269-0

Līdz zemei lazdiņš zied
Dzeltaniem ziediņiem;
Līdz sirdij man mīleja
Tautu meita zeltainīte.

Aizkrauklieši krogu tais'

637.

Liene Vizule, dzim. 1850., Suntažos. Pierakstīts 07.07.1932, Kastrāne, Suntažu pagastā.

Aizkrauklieši krogu tais'
Liela ceļa maliņā.

19969-0

Garam krogu pa celiņu
Laidu savu kumeliņu,
Lai nesaka meitu māte
Mani lielu dzērajiņu.

22897-0

Dzer, svainīt, krodziņā,
Nāc mājā vakarā:
Māsiņai gara diena,
Kad neredz staigājot.

10269-0

Manis dēļ tu, tautieti,
Krogā naudu netērē;
Es nedzeru salda alus,
Ne vēl sūra brandaviņa.

Aiz kalniņa meitas dzieda

645.

Jānis Jirgens, dzim. 1871., Vatrāne, Ķeipenes pagasts. Pierakstīts 23.12.1930., Rīgā.

Aiz kalniņa meitas dzieda,
Aiz migliņas neredzēju.
Noņēmosi cepurīti,
Vicināju miglu nost.

Gana lielas, gana mazas,
Nav manam prātiņam,
Viena pati bārenīte,
Tā manam prātiņam.

Tai es došu savu māju,
Savas mājas atslēdziņ',
Tai es došu savu roku,
Savas rokas gredzentiņ'.

Smagi liecu to lagzdiņu

653.

Dora Linde, trūkst datu. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

1. Sma - gi lie - cu to lagz - di - ņu, Sma gi lie - cu to lagz - di - ņu,

2
Kam bij' riek - sti pa - za - rē, Kam bij' riek - sti pa - za - rē.

3
2. Sma - gi pū - ta tas pui - sī - tis, Sma - gi pū - ta tas pui - sī - tis,
3. Kā tas sma - gi ne - pū - tī - si, Kā tas sma - gi ne - pū - tī - si,
4. Vaj tā nā - ca, vaj ne - nā - ca, Vaj tā nā - ca, vaj ne - nā - ca,

4
Kam zi - nā - ma lī - ga - vi - ņa, kam zi - nā - ma lī - ga - vi - ņa.
Kad viņš la - bi ne - zi - nā - ja, Kad viņš la - bi ne - zi - nā - ja.
Vaj pa - li - ka tau - ti - ņā - si, Vaj pa - li - ka tau - ti - ņā - si.

5
5. Tēvs mā - mi - ņa de - vē - ji - ņi, Tēvs mā - mi - ņa de - vē - ji - ņi,

6
Kaut es bū - tu gā jē - jiņ', Kaut es bū - tu gā - jē - jiņ'.

A woman is seated on the grass at the base of a large, moss-covered tree trunk. She is wearing a traditional Latvian folk costume, which includes a dark brown vest over a white long-sleeved shirt, a matching brown headscarf with a decorative band, and a long brown skirt. She is adorned with several necklaces made of white beads. She is focused on crocheting a green piece of fabric. A colorful, patterned shawl is draped over her lap. She is wearing brown leather shoes. The background is a lush green field with trees and a small building in the distance.

Bedības

Vakar gāja div' bāliņi

644.

Jānis Jirgens, dzim. 1871., Vatrāne, Ķeipenes pagasts. Pierakstīts 23.12.1930., Rīgā.

19 14

Va - kar gā - ja div' bā - li - ņi, Va - kar gā - ja div' bā - li - ņi,

2

Gar jū - ri - ņu dzie - dā - da - mi, Ga - ar jū - ri - ņu dzie - dā - dam!

Vakar gāja div' bāliņi,
Gar jūriņu dziedāmi.

Šodien gāja brālūmāsa
Gar jūriņu raudādam'.

Ai jūs jūras zvejnieciņi,
Redzējt manu bāleliņ'?

Ai tu liela brālūmāsa,
Kāds bij' tavis bāleliņš?

Smuks puisītis, sārti vaigi,
Iedzelteni matu gal'.

Ai, Vidzemu zeltenīte,
Tāds guļ jūras dibenā:

Ūdens grauza baltus vaigus,
Saule matus balināj'.

Ai jūs jūras zvejnieciņi,
Velkat viņu maliņā.

Aši, aši zīle brēca

608.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

1. A - ši, a - ši zī - le brē - ca staļ - ļa spā - res ga - li - ņā,

2
A - ši, a - ši zī - le brē - ca staļ - ļa spā - res ga - li - ņā.

Aši, aši zīle brēca
Staļļa spāres galiņā.

Tec, māsiņa, klausītiesi,
Kādu vēsti zīl' atnes'.

Zīl' atnesa tādu vesti:
Bāliņami karā iet,

Bāliņami karā iet
Nepušķotu cepurīt'.

Tec, māsiņa, dārziņāi,
Pušķo brāļa cepurīt'.

Dziedādam appušķoja,
Raudādam pavadīj'.

Vaju nu dziedī, vaj nu raudi,
Tikpat manis neredzēs.

Pār deviņi vasariņi
Sagaid' manu kumeliņ'.

Projām jāiet

611.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

Projām jāiet, projām jāiet,
Es nevaru še palikt.
Paliek mani kumeliņi
Izaudzēti, neiebraukt'.

Projām iešu, projām iešu,
Es nevaru še palikt.
Paliek mani brūni svārki,
Kā pašūti, nevalkāt'.

Paliek jauna līgaviņa,
Saderēta, nelaulāt'.

Taisīšu laiviņu

635.

Liene Vizule, dzim. 1850., Suntažos. Pierakstīts 07.07.1932, Kastrāne, Suntažu pagastā.

Taisīšu laiviņu
Straujupes malā,
Laidīšu sieviņu
Svešai zemē.

Kūkoja dzeguze,
Dzied lakstīgala:
Raud mana sieviņa
Svešai zemē.

Neraudi, sieviņa,
Nepūti grūši,
Par gadu, par otru
Ir es tur būšu:

Tev sniegšu rociņu,
Tev došu muti!
Tev taisīš' tiltiņu
Pār plato jūru.

Tur brauksi kundziņi,
Tur stārastiņi,
Tur mani brālīši
Māsiņas vedīs.

Pele vilka pīti

647.

Jānis Jirgens, dzim. 1871., Vatrāne, Ķeipenes pagasts. Pierakstīts 23.12.1930., Rīgā.

1. Pe - le vil - ka pī - ti pa cel - mai - nu lī - du - mi - ņu,

2. Pe - le vil - ka pī - ti, Pe - le vil - ka pī - ti, pa cel - mai - nu lī - du - mi - ņu, pa cel - mai - nu lī - du - mi - ņu.

Pele vilka pīti
Pa celmainu līdumiņu.

Pretim nāca jaunas meitas:
Kur, puķīte, Tevi ved?

Ved uz pašu Muramuižu
Uz mūžīgu dzīvošanu.

Kas tā tāda Muramuiža,
Ne tai durvu, ne tai log?

Vienas pašas kuknas durvis
Ar sūnāmi aizauguš's..

Sadzīve

Balts bucītis jūru pelde

616.

Made Rabe, dzim. 1860., Suntažos. Pierakstīts 14.09.1925., Rīga, siev. nespējnieku patversmē.

The musical score is written on two staves. The first staff is in 8/4 time and contains the melody for the first line of the song. The second staff is in 4/4 time and contains the melody for the second line. The lyrics are written below the notes.

Balts bu - cī - tis jū - ru pel - de, zel - tī - tie - mi ra - dzi - ņiem,

2
La - la - la - la - la - - - la, la - ! Zel - tī - tie - mi ra - dzi - ņiem.

Balts bucītis jūru pelde,
Zeltītiemi radziņiem.
Drīz bucītis maliņā
Iegrimst jūras dibenā.

Būt man bijse tā naudiņa,
Kas guļ jūras dibenā.
Es nopirkto Rīgas pili
Ar visiemi vāciešiem.

Es vācieti tā mocītu,
Kā vācietis man mocīj':
Dienu liktu grāvus rakti,
Nakti riju kuldināt.

Kur tu iesi, bāleliņi

623.

Made Rabe, dzim. 1860., Suntažos. Pierakstīts 14.09.1925., Rīga, siev. nespējnieku patversmē.

Kur tu iesi, bāleliņi,
Baltas kājas audamies?

Ieš' māsiņas apraudzīti,
Dzirdi tautas nievājam.

Ne pie vārtu nepiegāju,
Nāk māsiņa raudādama.

Nāc ārāi, tautu šķelmi,
Kādu vainu māsai teic?

Vaj tu ēdi nesamaltu,
Vaj valkāji nevelētu?

Mana roka, tava galva,
Mans asajis zobentiņš

Dzēru, dzēru, dzēru

418.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

Dzēru, dzēru, dzēru,
Dzerdams apdomāj!
Kur es iešu šovakari,
Kur gulēšu nakt'.

19902-0

Dzērajam, žūpuļam
Šai saulē laba dzīve;
Tur viņa saulītē
Dienu, nakti mālus mīs.

Smagi pūta sila priede

607.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

Smagi pūta sila priede
Smalka lietūs pielīdus',
Gauži rauda tie bērniņi,
Kam nav tēva, māmuliņ

4950-0

Trīs sarkanās rozēs zied
Uz bārenes pūra vāka;
Trīs diženi tēva dēli
Žēlībām nevareja.

5221-0

Simtu jūdzu tautas jāju
Bārenītes meklēdami:
Ne tai tēva, ne māmiņas,
To var droši maldināt.

9254-0

Pati Laima laba sieva,
Pati liela grēciniece:
Pati lika vieglu mūžu,
Pati gauži raudināja.

Kas tā tāda mella vista

625.

Elizabete Jansons, trūkst datu. Pierakstīts 2.07.1932., Suntažos.

1. Kas tā tā - da mel - la vis - ta ka - ņe - pē - si kla - dzi - nāj'?

2
Kla - dzi - nāj', kla - dzi - nāj', ka - ņe - pē - si kla - dzi - nāj'?

Kas tā tāda mella vista,
Kaņepēsi kladzināj'?
Tā nebija melna vista,
Tā bij' mana vīramāt',

Tā bij' mana vīramāt',
Ar maniemi lamājās.

23439-0

Vīra māte man' solija
Uz adatu dancināt.
Glabā, māte, adatiņu,
Dēlam bikses salāpīt.

23238-0

Dej nu, mana vīra māte,
Mēs mīligi dzīvosim,
Mēs mīligi dzīvosim,-
Kā vārneni ligzdiņā.

Vakari sprēdaļa no Rīgas atbrauc'

651.

Šveiceru Trūte, dzim. 1841., Suntažos. Pierakstīts 1924., Rīgā.

Vakari sprēdaļa no Rīgas atbrauc',
Atveda telītes i kumeliņus.
Ielaida rozīšu dārziņāi.
Trīs gadi rozītes neziedēja:
Sprēdaļas telītes noēdušas.

24737-0

Tūdaliņ, tagadiņ saulīte grozās:
Te bij meitiņa, nu kļuva sieviņa.

Metat naudu, metat naudu

648.

Jānis Jirgens, dzim. 1871., Vatrāne, Ķeipenes pagasts. Pierakstīts 23.12.1930., Rīgā.

1.Me - tat nau - du, me - tat nau - du, va - ra nau - du ne - me - tat,

2

Me - tat nau - du, me - tat nau - du va - ra nau - du ne - me tat, va - ra nau - du ne - me - tat.

Metat naudu, metat naudu,
Vara naudu nemetat.

23240-0

Dod, Dieviņ, ezeriņu
Mana nama pakaļā,
Tur es kulšu vīra māti,
Ezerā mērcedama.

23183-1

Es redzēju velna māti
Aiz upētes ābelē;
Ta nebija velna māte,
Ta bij mana sievas māte.

23609-0

Dēlu māte, kurtu kuņa,
Kājām skrēja baznīcā;
Meitu māti, cielvaiņu,
Znoti, draugi vizināja.

25161-1

Ko tu nāci, sievas māte?
Šogad tevi nevajaga;
Citu gadu, tad tu nāc
Ar jostiņu, lakatiņu.

Baltaitiņa jūru brida

630.

Elizabete Jansons, trūkst datu. Pierakstīts 2.07.1932., Suntažos.

Balt - ai - ti - ņa jū - ru pel - da, sid - ra - bi - ņa ra - dzi - ņiem,

2
Tram-tai-ri-di-rā, ra - la-la - la-la, sid - ra - bi-ņa ra - dzi - ņiem.

Baltaitiņa jūru brida,
Sidrabiņa radziņiem.

26027-0

Atminiet, sveši ļaudis,
Kā es tiku šai zemē?
Vējiņš nesa kļava lapu,
Kļava lapa mani nesa.

17882-2

Labs zirdziņis tautiešami,
Labs manam bāļam;
Stundu stāvu domādama,
Kuram lēkt kamanās.
Labāk lēcu tautiešami,
Tas vieglāk vizinās.
Viegli šķelmis vizināja,
Kļām ņēma vainadziņu.

7228-0

Sijādama auzas bēru
Tautu dēla kumeļami,
Tas iznesa man' augumu
No ļautiņu valodām.

Visu dienu bites dzinu

613.

Anna Bremšmite, dzimusi 1844. "Boķi", Suntažu pag. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos.

1. Vi - su die - nu bi - tes dzi - nu gar ga - ro - i si - la - mal',

2

Vi - su die - nu bi - tes dzi - nu gar ga - ro - i si - la - mal'.

Visu dienu bites dzinu
Gar garoi sila mal'.

6238-0

Es atradu (dabuju) ganidama
Silā zelta gredzentiņu.
Vaj bij kritis caunitei,
Vaj caunites dzinejam.

12224-12

Pura bērzi puišu koki,
Tie vasaru vien ziedeja;
Sila priedes meitu koki,
Tās zied ziemu i vasaru.

18586-4

Māte man sievu ņēma,
Es iebēgu siliņā;
Labak cirtu sila priedi,
Kā ņēm' laisku mātes meitu.

15176-1

Ne tādam vējiņam
Sila priedi purināt;
Ne tādam neveiklam
Man augumu maldināt.

23527-0

Maz bitei salda medus
Lietainā vasarā;
Maz mātei vieglu dienu
No pirmās vedekliņas.

Dancis

642.

Emma Šreders, dzim. 1875., Suntažos. Pierakstīts 01.07.1932., Suntažos

---

Grāmata tapusi ar Ogres novada pašvaldības projektu konkursa „Radoši – Aktīvi – Darbīgi – Izglītojoši – Ogres novadam” finansiālu atbalstu.

Visdziļākā pateicība visiem, kuri ar savu personīgo devumu iesaistījās grāmatas tapšanā – Dzidrai Sproģei, Dzintrai Paeglei, Lolitai Villerei, Baibai Ancānei, Kristīnei Norkusai, Matīsam Purmalim, Līvai Priedei, Andrim Lindem, Līgai Brodužai.

Sastādītāja un redaktore: Līga Broduža, biedrība "Ķekavas muzikanti"
Tekstu autori: Lolita Villere, Dzintra Paegle
Datorgrafiskais noformējums: Līva Priede
Fotogrāfijas: Matīss Purmalis, Aigars Bokāns Jansons
Suntaži, 16.11.2025.

Saite uz digitālo
dziesmu grāmatu:

1232.

3167

1. Smagi liecā to lagediņi. Smagi liecā ————— Kam būs rīcāti pāzari

No otrā panta:

2. Smagi putā tas puķītis, Kam zināma līgavīna Kam zināma līgavīna
 3. Kā tas smagi nepūtīs, ~~Kā~~ Kad viņš labi mērsis!
 4. Vaj tā naca, vaj nēnaca Vaj paliku tautiņās
 5. Ties mamiņā devojiti Kaut es būtu gājēji.

